

ILMESTYY
26.10.2023

R. GOSCINNY

Asterix

A. UDERZO

VALKKOINEN IIRIS

Kertomus **FABCARO**

Pirroket **Didier CONRAD**

LEHDISTÖTIEDOTE

MITEN ASTERIX SYNTYI?

Eletään vuotta 1959 jKr.

Käsikirjoittaja René Goscinnylla ja piirtäjä Albert Uderzolla on tukalat paikat: heidän pitäisi luoda ranskalaisen kulttuurin pohjalta uusi sarjakuvasarja jo muutaman viikon päästä ilmestyvää Pilote-lehden ensimmäistä numeroa varten. Kaksikko panee Albertin asunnossa viisaat päänsä yhteen, ja aivoriihen tulos on historiallinen:

- Luettele minulle Ranskan historian tärkeimpiä ajanjaksoja, René aloittaa.
- No, on esihistoriallinen aika, Albert ehdottaa.
- Ei, se on jo käytetty, René vastaa.
- Entä Gallia ja gallialaiset?

Tämän pallon René koppasi lennosta, ja ideoita alkoi heti pulputa. ”Kahdessa tunnissa homma oli valmis, päätetty...”, käsikirjoittaja kertoi. Asterixin ensimmäiset seikkailut julkaistiin 29. lokakuuta 1959 Pilote-lehden ensimmäisessä numerossa. Roomalaiset, taikajuoma, sanoilla leikittely ja hämärät latinan-kieliset heitot valtasivat pian koko Gallian. Koko Gallianko? Kyllä! Ja sen jälkeen koko maailman.

40. ALBUMIN TEKIJÄT

© Christophe Guibbaud

FABCARO

Fabrice Caro, taiteilijanimeltään Fabcaro, on kirjailija, joka on kirjoittanut sekä sarjakuvia että romaaneja. Häneltä on julkaistu vuodesta 1996 lähtien useita teoksia, kuten *Le Steak haché de Damocles* (2005), *La Bredoute* (2007) ja *On est pas là pour réussir* (2012). Vuonna 2015 hänen albuminsa *Zai zai zai zai* sai Ranskassa lukuisia sarjakuvapalkintoja, ja se sovitettiin elokuvaksi vuonna 2020. Vuonna 2016 Fabcaro kirjoitti käsikirjoituksen *Gai-Luron*-koiran uusiin seikkailuihin, jotka *Pixel Vengeur* piirsi *Fluide glacial* -lehteen. Vuonna 2018 Carolta ilmestyi absurdiä huumoria ja sosiaalista satiiria yhdistelevä merkkiteos *Moins qu'hier (plus que demain)*. Myös hänen romaaninsa *Le Discours* (2018) on sovitettu elokuvaksi vuonna 2020. Vuonna 2021 häneltä julkaistiin humoristinen valokuvromaani *Guacamole vaudou*, jonka kuvissa seikkailee koomikko Éric Judor.

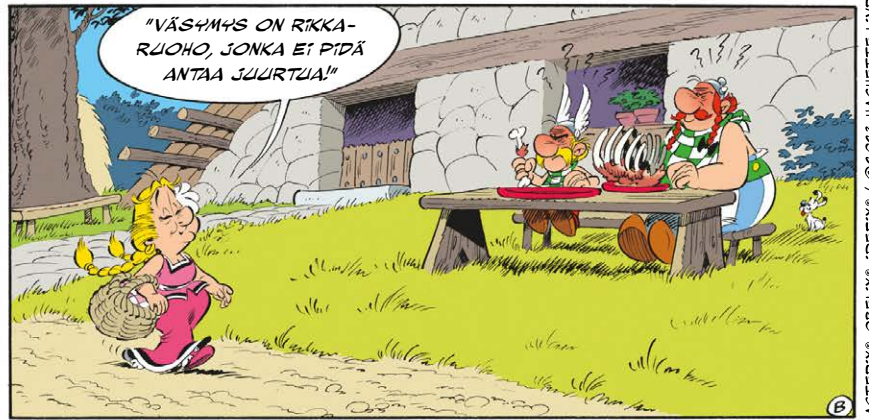
© Christophe Guibbaud

DIDIER CONRAD

Kuten *Asterix*, myös Didier Conrad syntyi vuonna 1959. Hänen ensimmäinen sarjakuvansa *Jason* julkaistiin vuonna 1978. Sen jälkeen hän siirtyi animaation pariin luotuaan ensin *Spirou*-lehteen käsikirjoittaja Yannin kanssa suosittuun *Les Innommables* -sarjan. Useiden huumorisarjojen jälkeen, joista tunnetuimpia ovat *Wilburin* kanssa yhteistyössä tehdyt *Bob Marone* (1980), *L'Avatar* (1984), *Le Piège Malais* (1990) ja *Donito* (1991–1996), Conrad muutti Los Angelesiin työskentelemään *Dreamworks SKG:n* tuottaman *Tie Eldoradoon* -animaatioelokuvan (2000) parissa. Kaksi vuotta myöhemmin hän palasi sarjakuvan pariin luomalla jatkoa *Innommables* -sarjaan ja jatkoi yhteistyöstään *Wilburin* kanssa sarjoissa *Valkoinen tiikeri* (2005–2010), *RAJ* (2007–2010) ja *Marsu Kids* (2011–2012). Hän on piirtänyt voittamattomien gallialaisten seikkailuja *Asterix* ja *piktit* -albumista (2013) lähtien.

VIHJEITÄ TULEVASTA

Uuden albumin ensimmäisessä teaser-sarjakuvassa gallialaisten luona näyttivät puhaltavan muutoksen tuulet. Kylän asukkaat uhkuivat tervehenkisyyttä ja uhkasivat pilata Asterixin ja Obelixin mukavan villisika-aterian latteuksillaan.

Albumin nimen julkistamisen yhteydessä esiteltiin aiemmin myös kuva, jossa Aladobix on synkeällä tuulella. Tuolloin vihjattiin, että gallialaisia vaivaa nyt uusi Roomasta levinnyt positiivisen ajattelun suuntaus, joka tunnetaan nimellä "valkoinen iiris".

VALKOINEN IIRIS

ASTERIX®-OBELIX®-IDEEFIX® / ©2023 HACHETTE LIVRE / GOSCINNY - UDERZO

Aladobixilla näyttää olleen rypyjä rakkaudessa. Urhea päällikkö oli valmis tekemään (lähes) mitä tahansa valloittaakseen armaan Smirgelinensä sydämen takaisin.

Asterix

ASTERIX®-OBELIX®-IDEFIX® / ©2023 HACHETTE LIVRE / GOSCINNY - UBERZO

Kautta Teutateksen! Mitä ihmettä kylässä on meneillään?

Paljastamme nyt hieman lisää tulevasta

40. Asterix-albumista Valkoinen iiris, joka julkaistaan 26. lokakuuta 2023.

VALKOINEN IIRIS, MYÖNTEISEN AJATTELUN SYMBOLI

Fabcaro kertoo meille albumin nimestä: "Hain otsikkoa Goscinnyn ja Uderzon hengessä: heillä albumin teema aineellistuu usein konkreettisenä esineenä tai henkilönä (esim. Rahapata, Ennustaja, Syvä kuilu, Kadonnut kilpi, Kultainen sirppi ja niin edelleen). Tässä tapauksessa iiris symboloi tyyneyttä ja hyvää tahtoa."

Valkoinen iiris on tarinassa uuden, positiivista ajattelua ajavan koulukunnan nimi. Se on levinnyt Roomasta muihinkin suuriin kaupunkeihin, kuten Parisiumiin. Caesar uskoo, että menetelmä voisi tehdä hyvää myös gallialaiskylää ympäröivissä roomalaisleireissä, mutta suuntauksen opinkappaleet pääsevätkin vaikuttamaan myös kyläläisiin... Suuntauksen on kehittänyt Caesarin armeijoiden lääkäri, joka on tämän tarinan "pahis" ja pääroolissa albumin kannessa – tietenkin valkoinen iiris rintapielessään."

Didier Conrad kertoo meille kansikuvasta: Halusin nostaa esille uuden päähahmon ja sijoittaa hänet kuvan etualalle. Hän seisoo selät vastakkain ivallisesti kuikuilevan Asterixin kanssa, mikä kuva, ettei hän ole saanut höyrytettyä tätä.

Taustalla halusin esittää, millaisia vaikutuksia valkoinen iiris -menetelmällä voi olla kyläläisiin: toiset tempautuvat siihen mukaan ja toisissa se herättää huolta ja vastarintaa.

Valkoinen iiris – aivan erityislaatuinen kukka

Taiteen tohtori Laurence Gossart, Université Panthéon-Sorbonne

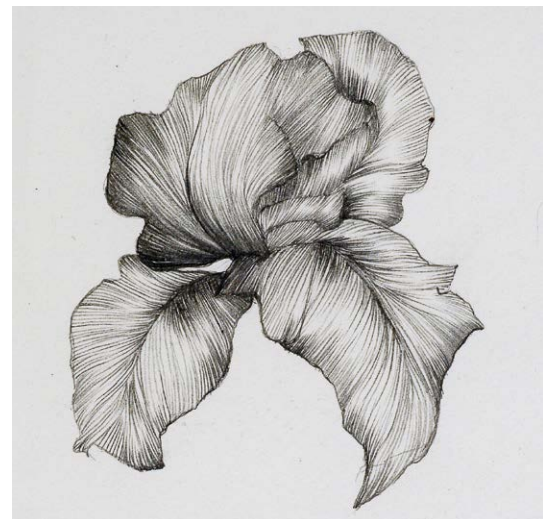
Millainen historia iiriksellä on?

Iirikset eli kurjenmiekat ovat kehittyneet liitukaudella eli 80 miljoonaa vuotta sitten. Näillä pienillä kukilla on suuri historiallinen merkitys. Iiris on yksi egyptiläisten symboleista, ja se liitettiin erityisesti Horukseen, auringon nousun ja laskun jumalaan. Lisäksi Iris on kreikkalainen jumalhahmo, jumalten hyväntahtoinen sanansaattaja ja Heran suosikki, koska hän tuo usein hyviä uutisia. Muinaiskreikassa iiris tarkoittaa sateenkaarta, ja sateenkaarta pitkin sanansaattaja kulkeekin maan ja taivaan välillä. Kukkana iiris kuvastaa tuota nimeä, sillä niitä hehkuu kaikissa sateenkaaren väreissä.

Iiriksiä on monta eri lajia, esimerkiksi keltakurjenmieikka, tuoksukurjenmieikka ja siperiankurjenmieikka. Saksankurjenmiekkalla on olemassa valkokukkainen alalajike Iris florentina. Erityisesti tätä alalajiketta näyttää esiintyneen antiikin aikana koko Välimeren alueella, jossa sitä käyttivät ensin kreikkalaiset ja sitten roomalaiset.

Miten iiristä on käytetty ja mitä se symboloi?

Iiristä on pidetty todella maagisena kasvina, ja sillä on ajateltu olevan monenlaisia vaikutuksia ja merkityksiä. Se oli hyvää tekevien vaikutuksiansa vuoksi yksi halutuimmista kasveista luonnonlääkinnässä ja muutoinkin. Kreikkalaiset koristivat sillä hautoja kunnianosoituksena jumalatar Irikselle, jonka tehtäviin lukeutui kuolleiden naisten hiusten leikkaaminen ennen heidän johdattamistaan matkalle tuonpuoleiseen. Roomalaiset puolestaan näkivät kurjenmiekan terälehdissä viisauden, uskollisuuden ja rohkeuden symboleita. Iris on myös jumalattarena, naisena ja kukkana runoissa esiintyvä rakastetun naisen symboli sekä rohkeuden ja uskollisuuden merkki, joka lisää viisautta ja tietoa.

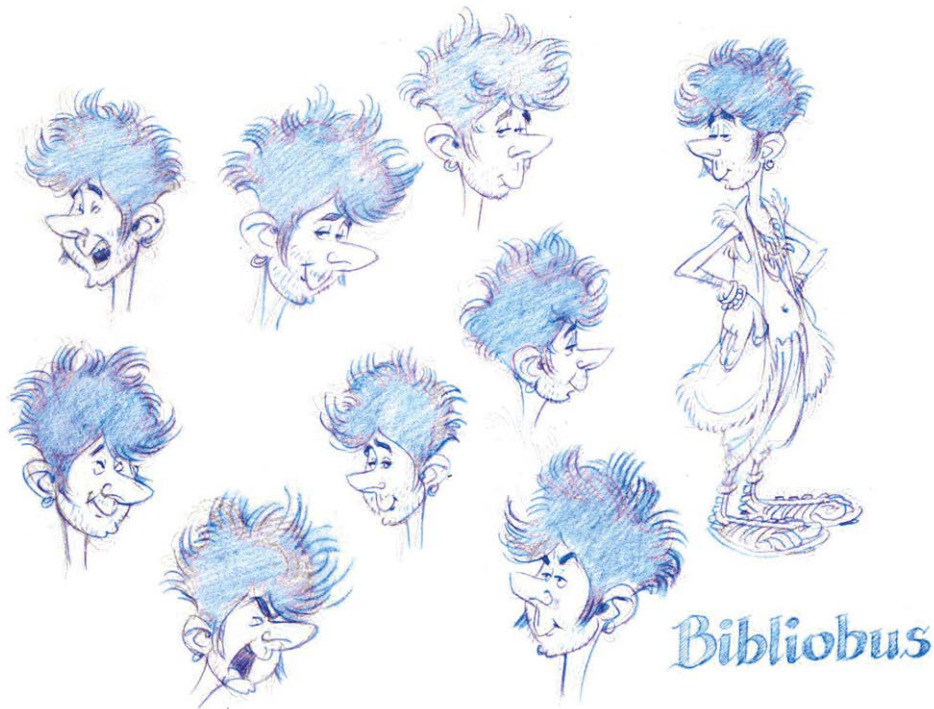

Songe blanc, teos kokonaisuudesta *Songes d'une vie d'Iris*, Laurence Gossart, 2019, 9,5 x 14 cm, lyijykynäpiirros

Albumin kannen kuva vihjaa, että uusi tuttavuus on vastuussa niin kyläläisten kuin roomalaistenkin käytöksen muuttumisesta. Mutta kuka hän on?

AMBIVALENTIUS: YSTÄVÄ, JOKA HALUAA SINULLE PELKKÄÄ HYVÄÄ

Alun perin Caesarin armeijoiden lääkärin nimenä oli Bibliobus.
Tekijät kuitenkin huomasivat pian, ettei se vastannut hahmon persoonaa.

ASTERIX-OBELIX®-IDÉFIX® / ©2025 HACHETTE LIVRE / GOSCINNY - UDERZO

Sen vuoksi he valitsivat nimen, joka ilmaisee suoraan hahmon kahtiajakoisuuden. Ranskankieliseksi nimeksi tuli siis Vicévertus ("pahehyve"). Suomeksi nimi on Ambivalentius.

VICÉVERTUS!

Ambivalentius on mestari teeskentelemään ja manipuloimaan muita, ja hänellä on vain yksi tavoite: hän haluaa loistaa Caesarin silmissä saadakseen levitettyä menetelmänsä kaikkialle maailmaan. Eikä tavoitteen saavuttamisen tiellä ole enää kuin yksi este: hänen on saatava alistettua Rooman valtaan se viimeinen gallialaiskylä, joka vielä vastustaa valloittajaa.

POIMI, MITÄ SINULLE
TARJOUTUU.
SAAT NAUTTIA
LAHJOISTA.

MITÄ MERKITSEE
PÄÄSTÄ MUIDEN
EDELLE, JOS
ITSEYS JÄÄ TAAKSE.

JOKAINEN TIE
ON OIKEA,
KOSKA SE
JOHTAA JONNEKIN.

Kysyimme tekijöiltä, miten he ovat alun perin keksineet tämän karismaattisen kulkijan, joka saapuu kylään levittämään viisauksiaan. Entä miten hahmo kehittyi työn mittaan, ennen kuin se heräsi eloon albumin sivuilla?

Millainen persoona Ambivalentius on?

Fabcaro: Ambivalentius on ajattelija mutta myös saarnaava opettaja. Sellainen tapaus, joka voisi sanoa: "Tekhää niin kuin minä sanon, älkää niin kuin minä teen." Hahmolla on tapana ilmaista itseään lentävillä lauseilla ja usein aika ympäripyöreillä sananparsilla, jotka antavat vaikutelman kuin hän puhuisi muka syvällisiäkin.

Ensimmäinen versio

Millaisia inspiraationlähteitä teillä oli hahmon fyysiseen olemukseen?

Fabcaro: Minulla oli mielessäni charmantti mies, jolla on kiistatonta karismaa ja joka voi lumota kuulijansa sekä ulkoisella olemuksellaan että älyllään. Etsimme kustantajan kanssa Didierille referenssejä mielikuvituksen ruokkimiseksi ja päädyimme yhdessä vähän iäkkäämpään hahmoon, josta voi sanoa, että hänellä on "jonkin verran elämäkokemusta". Komeaan mieheen, joka antaa itsestään intellektuellin vaikutelman. Silloin esitimme Didierille referenssiksi Bernard-Henry Lévyä ja Dominique de Villepiniä.

Edistystä

Didier, miten hyödynsit näitä vinkkejä ja millaisia ehdotuksia itse teit?

Didier Conrad: Saatuani kaikki nämä ehdotukset aloin työstää hahmon fyysistä olemusta. En halunnut piirtää suoraa karikatyyriä kenestäkään vaan ottaa ehdotuksista inspiraatiota hahmotellessani tätä yksilöllistä, hurmaavaa ja älykästä hahmoa, jonka kuontalo on tyylikkäästi harmaantunut vasta osittain.

Työstin myös hänen asuaan luodakseni vähän erilaisen roomalaisen, joka on luultavasti menetelmäänsä kehitellessään matkustellut pitkin poikin tunnettua maailmaa. Otin inspiraatiota myös historiallisesta Kathmandusta, hippiliikkeestä ja itämaisista asuista, joilla korostin hänen henkistä puoltaan ja asemaansa guruna. Sen vuoksi hänellä on suuri kaulanauha, rannekoruja ja tietenkin iiris rintapielessään. Pakko myöntää, että minulla oli tämänkaltaisen hahmon kanssa aika hauskaa kunkin yksityiskohdan parissa.

Lopputulos

AMBIVALENTIUKSEN JA VALKOISEN IIRIKSEN VAIKUTUKSET KYLÄSSÄ

Säännöllinen liikunnan harrastaminen, villisikojen syömisen vähentäminen ja kasvien ja marjojen lisääminen ruokavalioon sekä riitojen ratkaiseminen ennemmin puhumalla kuin nyrkeillä... Ambivalentiuksen myönteisen ajattelun menetelmä vaikuttaa olevan kaukana niistä elämäntavoista, joita voittamattomat gallialaisemme arvostavat. Silti se näyttää uppoavan osaan kyläläisistä – etenkin Smirgelineen.

Tämä käy hyvin ilmi Fabcaron ja Didier Conradin teaser-stripeistä, joissa käsitellään Aladobixin ja Smirgelinen aviokriisiä. Alesian veteraani näkee kovasti vaivaa armaansa eteen, mutta on tunneasioissa toivottoman hidasjärkinen ja päätyy horjahtelemaan hellyydenosoitusten ja epäkohteliaiden tölväisyjen välillä.

Fabcaro: Olen aina tykännyt erityisesti Aladobixista ja Smirgelinestä. Aladobixilla on vaikeuksia modernissa maailmassa – hän on miehinen mies eikä tajua, mitä suustaan päästää. Mutta turhautumisensa takana hän on herkkä mies, joka tukeutuu paljon vaimoonsa ja rakastaa häntä syvästi. Lisäksi en usko, että albumeissa on käsitelty tällä tavalla pariskunnan aviokriisiä. Se on aiheena yhtä aikaa yleismaailmallinen ja nykyaikainen. Minua kiinnosti pureutua siihen Asterixissa.

Didier Conrad: Ambivalentiuksen ”uhreista” kylässä Smirgeline oli yksi suosikkejani piirtää. Varsinkin, kun hän hermostuu! Täytyy sanoa, että päällikön vaimolla on hurja temperamentti: hän ei tarvittaessa epäröi vaatia kunnioitusta kaulinta huitomalla, mutta se ei estä häntä olemasta myös hyvin romanttinen. Vaikka hänellä on voimakas luonne, hän kantaa sisällään turhautumista, mikä tekee hänestä alttiin valkoisen iiriksen filosofialle.

Smirgelinen asentojen hahmotteleminen oli minulle todellinen ilo. Haluaisin lisätä, että Asterixissa jännittyneissä kohtauksissa ja riitakohtauksissa ilmeet ja eleet sekä värimaailma ovat erittäin tärkeitä. Albert oli todella hyvä tuomaan kuviin energiaa ja tunnetta silloin kun niitä tarvittiin – eräänlaista sarjakuvan commedia dell’arteä.

ASTERIX-ALBUMIN LUOMINEN VAIHE VAIHEELTA

Asterix-albumin ideoiminen, suunnitteleminen, käsikirjoittaminen, piirtäminen, tussaaminen ja värittäminen ei ole mikään pieni homma. Eikä varsinkaan, jos tekijät asuvat tasan 8 578 kilometrin etäisyydellä toisistaan! Didier Conrad ja Fabcaro kertovat meille nyt ensimmäisen yhteistyöprojektinsa toteuttamisesta ja siitä, mitä luomistyön kulisseissa tapahtuu.

1 Kuvakäsikirjoitus

Fabcaro: Albumin luominen on pitkä luova prosessi, jossa on useita vaiheita. Kun synopsis on hyväksytty, ensimmäinen vaihe on kuvakäsikirjoitus, jossa on teksti ja joitakin viitteitä asettelusta. Kiinnitän siinä erityistä huomiota – kuten tästä näette – kasvonilmeisiin.

2 Raakaversio

Didier Conrad: Kuvitan tarinan Fabricen hahmotelman pohjalta. Syvennän taustoja ja hahmojen elekieltä niin, että kohtaaminen herää eloon. Toisin kuin perinteisissä matkustelualbumeissa, kylään sijoittuvaan albumiin tarvitsee tuoda vain harvoja uusia visuaalisia elementtejä. Paneudun siis syventämään mahdollisimman pitkälle eri hahmojen ilmaisukeinoja. Kun raakaversio on hyväksytty, voin siirtyä puhtaaksi piirtämiseen.

3 Puhtaaksi piirtäminen

Fabcaro: Didierin viimeistely lukitsee kunkin hahmon habituksen mutta erityisesti myös tekstin sijoittelun. Sitten ei olekaan jäljellä enää kuin kaksi vaihetta!

4 Tussaus

Didier Conrad: Kun kaikki 44 puhtaaksi piirrettyä sivua on hyväksytty, siirryn tussaukseen musteella ja siveltimellä (Winsor & Newtonin sarjan 7 siveltimellä koossa 0). Musta viiva tuo toimintaan tiiviyyttä ja parantaa luettavuutta. Kohtaus asemoituu huoletellisemmin ja yksityiskohtaisemmin esitettyyn taustaan. Lisäksi tekstistä tulee myös osa visuaalista huumoria. Tässä kohtauksessa koemme kaikki myötätuntoa Aladobixin puolesta, joka saa kuulla kunniansa.

5 Väritys

Didier Conrad: Viimeinen vaihe etenee rinnakkain tussauksen kanssa. Lähetän tussatut sivut kustannustoimittaja Céleste Suruguelle, ja hän hallinnoi ja seuraa väritystä, jonka toteuttaa lahjakas Thierry Mébarki.

Kaikki nämä vaiheet yhteenlaskettuna Asterix-albumin piirtäminen ja värittäminen on yli 18 kuukautta kestävä urakka!

ASTERIX NUMEROINA

5 000 000: Valkoisen iiriksen painosmäärä koko maailmassa

20: kielet ja murteet, joille käännettynä Valkoinen iiris julkaistaan samaan aikaan

440: Valkoisen iiriksen ruutujen määrä

747: puhekuilien määrä Valkoisessa iiriksessä

40: vuodesta 1961 lähtien julkaistut Asterix-albumit

393 000 000: kaikkien koko maailmassa myytyjen Asterix-albumien määrä

15 400: näin monta ruutua näissä 40 albumissa on yhteensä

65: Asterixin ikä vuonna 2024 – juhluvuotta vietetään arvonsa mukaisesti!

ASTERIX®-OBELIX®-IDEFIX® / © 2023 HACHETTE LIVRE / GOSCINNY - UDERZO

story house
EGMONT

Lisätiedot: Jukka Torvinen, jukka.torvinen@egmont.fi

Arvostelukappalepyynnöt: storyhouseegmont.fi/yhteystiedot -sivun alareunasta

Lisätietoja: www.asterix40.com - salasana: album40.3

 Asterix et Obelix

 @asterixofficial

 @lartdasterix

